

**РІВНЕНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Рівненського обласного
інституту післядипломної
педагогічної освіти

18 листопада 2025 року № 363

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної
середньої освіти, які реалізують Державний стандарт базової середньої
освіти в другому циклі базової середньої освіти (7–9 класи)**

**«КАР'ЄРНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В НОВІЙ
УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ»**

Розробники: Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (Скоропляс С.В., заступник директора з адміністрування та розвитку; Гавлітіна Т.М., кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри педагогіки й освітніх інновацій).

Напрямок підвищення кваліфікації: кар'єрне консультування здобувачів освіти.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти «Кар'єрне консультування в Новій українській школі» (наказ Міністерства освіти і науки України від 04.11.2025 № 1450).

Термін дії програми: з 01.01.2026 до 01.01.2030 року.

Рецензенти:

Мельник Надія, кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки й освітніх інновацій Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Третяк Руслана, директор комунальної установи «Сарненський центр професійного розвитку педагогічних працівників» Сарненської міської ради.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Реалізація реформи загальної середньої освіти за концепцією «Нова українська школа», а саме її третього етапу – реформи профільної середньої освіти, зумовлює необхідність оновлення підходів до професійної діяльності педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, зокрема щодо формування в здобувачів освіти наскрізних умінь та навичок, ціннісних орієнтацій і здатності до усвідомленого вибору майбутнього освітнього та професійного шляху.

В умовах сучасних викликів, зокрема війни, внутрішньої та зовнішньої міграції, соціально-економічної нестабільності, питання професійного самовизначення підлітків набуває особливої актуальності. Учні базової середньої школи потребують комплексної психологічної та профорієнтаційної підтримки, яка б ураховувала індивідуальні особливості, мотивацію, здібності, цінності, життєві плани та інформування про актуальні потреби ринку праці.

Отже, підготовка педагогічних працівників до якісного кар'єрного консультування є стратегічним завданням сучасної освіти. Сформована система підтримки вибору індивідуальної освітньої траєкторії та кар'єрного визначення здобувачів освіти сприятиме реалізації положень Державного стандарту профільної середньої освіти, а також відповідатиме завданням стратегічного плану діяльності Міністерства освіти і науки України до 2027 року, у якому зазначено, що освіта має стати ключем до мобілізації ресурсів і можливостей для майбутнього, допомагаючи молодим людям знайти своє місце в нових реаліях.

Запропонована програма підвищення кваліфікації розроблена з урахуванням засад державної політики в галузі середньої освіти, вимог чинного законодавства, а саме: законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 25.07.2024 р № 851 «Про затвердження Державного стандарту профільної середньої освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 10.10.2024 № 1451 «Про затвердження Концептуальних засад реформування профільної середньої освіти (академічні ліцеї)». Її реалізація сприятиме посиленню здатності вчителів формувати в здобувачів освіти ключові компетентності та наскрізні вміння, метапредметні навички, а також підтримувати їхню автономію у виборі освітньо-професійної траєкторії. Крім того, програма допомагатиме забезпечувати партнерську взаємодію в системі «вчитель – здобувач освіти – батьки» та «освіта – влада – бізнес», що є важливою умовою ефективного впровадження реформи загальної середньої освіти відповідно до Концепції «Нова українська школа».

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти, які реалізують Державний стандарт базової середньої освіти в другому циклі базової середньої освіти (7-9 класи).

Обсяг (тривалість): 30 годин / 1 кредит ЄКТС.

Особливості реалізації програми: немає.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна (із використанням технологій дистанційного навчання у синхронному режимі).

Мета підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО), необхідних для здійснення кар'єрного консультування та професійної орієнтації здобувачів базової середньої освіти.

Завдання підвищення кваліфікації:

сформувати цілісне уявлення про сучасну систему кар'єрного консультування та професійної орієнтації в контексті базової середньої освіти, нормативно-правових засад і державної політики;

ознайомити із сучасними моделями, методами, технологіями та інструментами кар'єрного консультування;

розвинути практичні навички здійснення кар'єрного консультування, включно з методами інструментальної діагностики, індивідуальної та групової роботи, інтерв'ювання, фасилітації, супроводу індивідуальної освітньої траєкторії та кар'єрного вибору здобувачів освіти;

сформувати здатність до виявлення кар'єрних потреб здобувачів освіти, враховуючи вікові, гендерні, соціальні та культурні особливості, індивідуально-психологічних особливостей на засадах безстереотипного та інклюзивного підходів;

удосконалити вміння розвитку в здобувачів освіти навичок самопізнання, постановки цілей, ухвалення рішень, планування індивідуальної освітньої траєкторії та кар'єрного вибору під час освітнього процесу;

посилити спроможність інтеграції профорієнтаційних елементів в освітній процес із урахуванням принципів НУШ, забезпечуючи міжпредметність та компетентнісний підхід.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться: відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 року № 1225: інформаційно-цифрова компетентність (А3), психологічна компетентність (Б1), емоційно-етична компетентність (Б2), компетентність педагогічного партнерства (Б3), здатність до навчання впродовж життя (Д1).

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

За результатами навчання слухачі оволодіють знаннями про:

систему професійної орієнтації та кар'єрного консультування в ЗЗСО в контексті профільної середньої освіти, нормативно-правових засад і державної політики;

сучасні теорії та моделі кар'єрного консультування та професійної орієнтації;

особливості мотивації професійного вибору здобувачів освіти;
форми, методи та прийоми кар'єрного консультування;
технології кар'єрного консультування та побудови індивідуальної освітньої траєкторії для кар'єрного розвитку здобувачів освіти;
значення, форми та методи співпраці кар'єрних консультантів із батьками, психологами, громадами, роботодавцями щодо професійної орієнтації та кар'єрного визначення здобувачів освіти.

За результатами навчання слухачі набудуть (удосконалять) **уміння, навички та способи діяльності:**

здійснювати кар'єрне консультування здобувачів базової середньої освіти, супровід індивідуальної освітньої траєкторії та кар'єрного вибору здобувачів освіти;

виявляти освітні, мотиваційні та кар'єрні потреби здобувачів освіти з урахуванням вікових, гендерних, соціокультурних та індивідуальнопсихологічних особливостей на засадах безстереотипного та інклюзивного підходів;

добирати та застосовувати дієві форми, методи та прийоми кар'єрного консультування;

формувати та розвивати в здобувачів освіти навички самопізнання, цілепокладання, ухвалення рішень і планування власної освітньої траєкторії та кар'єрного вибору;

інтегрувати профорієнтаційні елементи в навчальні програми, виховну та проєктну діяльність відповідно до принципів НУШ;

налагоджувати ефективну взаємодію з учасниками освітнього процесу та іншими суб'єктами освітньої діяльності на засадах партнерства й підтримки.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Оцінювання результатів навчання здійснюється на засадах об'єктивності, прозорості та відповідності очікуваним результатам навчання. Оцінювання результатів навчання в межах програми підвищення кваліфікації здійснюється з метою визначення рівня сформованості професійних компетентностей слухачів. Підтвердження результатів навчання відбувається за умови проходження слухачем від 80% до 100% обсягу програми, що передбачає виконання всіх обов'язкових навчальних завдань та активну участь в офлайн та/або онлайн заняттях.

Для оцінювання результатів навчання використовуються такі інструменти:

тестові завдання для перевірки теоретичних знань за темами модулів програми;

практичні завдання, що передбачають розроблення фрагментів уроків, дидактичних матеріалів та/або освітніх продуктів із застосуванням сучасних педагогічних технологій.

Підсумковий рівень навчальних досягнень слухачів визначається за такими критеріями:

виконання тестових завдань із результатом від 70% до 100% правильних відповідей;

актуальність, інноваційність, практична цінність та методична обґрунтованість виконаних практичних завдань, кейсів і мініпроектів;

рівень рефлексивності та професійної активності, що проявляється у здатності до самооцінювання, усвідомленні власного професійного зростання та готовності до впровадження змін у професійну діяльність.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат відповідно до встановленого зразка обсягом 30 годин / 1 кредит ЄКТС

Вартість: 800 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено підсумкові заходи, зокрема: розроблення індивідуальної освітньо-кар'єрної траєкторії здобувачів освіти, що передбачає аналіз навчально-життєвої ситуації, розроблення діагностичних методик для виявлення інтересів, здібностей і ціннісних орієнтацій здобувачів освіти та тренінгову вправу.

Зміст програми складається з 3-х модулів та 9-ти взаємопов'язаних тем. Після опрацювання всіх модулів передбачено виконання практичної роботи. Самостійна робота передбачає відповіді на питання самоконтролю. На етапі завершення навчання за програмою слухачі складають підсумковий тест із 20-ти питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, – 100%. Прохідний бал – 70%. Учасники, які успішно пройшли навчання, виконали практичне завдання та склали підсумковий тест, отримують сертифікат. Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту програми, складає: 30 год, із них: 9 год. – лекційні заняття, 16 год. – практична робота, 3 год. – самостійна робота, 2 год. – контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. Кар'єрне консультування як складова Нової української школи					
Тема 1.1. Інтеграція кар'єрного консультування в систему базової освіти	2				2
Тема 1.2. Сучасні теорії та моделі кар'єрного консультування та професійної орієнтації		2	1		3
Разом за модулем	2	2	1		5
МОДУЛЬ 2. Особливості кар'єрного консультування здобувачів базової середньої освіти					

Тема 2.1. Вікові й психологічні особливості професійного самовизначення і кар'єрного вибору здобувачів базової середньої освіти	2		1		3
Тема 2.2. Усвідомлений професійний вибір в умовах різноманіття професій		2			2
Разом за модулем	2	2	1		5
МОДУЛЬ 3. Форми, методи та технології кар'єрного консультування					
Тема 3.1. Форми кар'єрного консультування здобувачів базової середньої освіти	1	2			3
Тема 3.2. Методи та прийоми кар'єрного консультування	1	3			4
Тема 3.3. Технології кар'єрного консультування на різних етапах підготовки здобувачів базової середньої освіти	1	2			3
Тема 3.4. Створення дієвої системи профорієнтації в ЗЗСО з урахуванням особливостей територіальної громади	1	2	1		4
Тема 3.5. Сучасні ролі вчителя як кар'єрного радника	1	3			4
Разом за модулем	5	12	1		18
Підсумкові заходи				2	2
Усього	9	16	3	2	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Кар'єрне консультування як складова Нової української школи

Тема 1.1. Інтеграція кар'єрного консультування в систему базової середньої освіти

Поняття і роль кар'єрного консультування, його мета й місце в системі професійної орієнтації здобувачів базової середньої освіти. Нормативно-правове забезпечення, державна підтримка кар'єрного консультування та профорієнтаційної діяльності в ЗЗСО України. Нові сенси професійної орієнтації в контексті НУШ. Використання Європейських рамок компетентностей, зокрема Life Comp (Європейська рамка особистісної, соціальної та навчальної ключової компетентності), Entre Comp (Європейська рамка підприємницьких компетенцій) для формування особистісної і соціальної готовності учнів до вибору сфери професійної діяльності та кар'єри.

Спільне й відмінне в професійній орієнтації та кар'єрному консультуванні здобувачів освіти. Зв'язок кар'єрного консультування з розробкою індивідуальної стратегії навчання та освітньої траєкторії. Зміст (діагностика інтересів та здібностей здобувачів освіти, інформування про професії та ринок праці, формування кар'єрних планів, розвиток навичок самопрезентації), основні завдання (усвідомлений вибір, розвиток самопізнання, профілактика помилкових рішень, формування soft skills), принципи (добровільність, конфіденційність, урахування вікових та індивідуальних особливостей, «не нашкодь», автономія, неупереджене ставлення, антидискримінація) та етичні стандарти (повага до особистого вибору, компетентність консультанта) кар'єрного консультування в ЗЗСО.

Сучасні виклики: цифровізація, зміни ринку праці, інклюзивність і персоналізація кар'єрних маршрутів. Партнерська взаємодія педагогічних працівників ЗЗСО в системі кар'єрного консультування.

Тема 1.2 Сучасні теорії та моделі кар'єрного консультування та професійної орієнтації

Основні теорії та моделі кар'єрного консультування і професійної орієнтації, їх еволюція та практичне значення. Теорія рис і факторів (Парсонс В., Голланд Д.); розвиткові теорії (Супер К., Гінзберг Д.); соціальнокогнітивна теорія кар'єрного вибору (Лент Р., Браун С.); конструктивістські моделі (Савікас М.) та концепція кар'єрної адаптивності. Елементи моделей кар'єрного консультування в поєднанні з розвитком ключових компетентностей LifeComp та підприємницьких компетентностей EntreComp. Концепція автономної кар'єрної мотивації, сфокусована на внутрішніх джерелах професійного вибору й здатності здобувачів освіти самостійно будувати та коригувати власний кар'єрний маршрут.

МОДУЛЬ 2. Особливості кар'єрного консультування здобувачів базової середньої освіти

Тема 2.1. Вікові й психологічні особливості професійного самовизначення і кар'єрного вибору здобувачів базової середньої освіти

Соціальна ситуація розвитку в ранньому юнацькому віці (від 14,5 до 17 років) (провідний вид діяльності; зміна потреб і складання життєвих планів; самопроєкція на майбутнє; оцінка навчання для вибору професій тощо). Розвиток самосвідомості та ідентичності. Кар'єрний та професійний вибір як провідний напрям самовизначення в ранньому юнацькому віці. Базові фактори професійного вибору юнацтва: зовнішні (престижність професії, її змістовні та матеріальні характеристики; соціальний попит та підтримка, можливості працевлаштування, стереотипи (сімейні, членство в неформальних групах та ін.); інформованість про різні види професійних сфер діяльності; тиск (рекомендація, поради, вказівки з боку інших людей, приклади героїв кіно, літературних персонажів та ін.), індивідуальні об'єктивні обставини (стан здоров'я); внутрішні (психофізіологічні якості, здібності, інтереси, покликання, рівень домагань, самооцінка, цінності). Мрії та ідеалізовані уявлення про професії старшокласників. Вікові кризи, юнацький максималізм як бар'єри та рушійні сили професійного самовизначення і кар'єрного вибору. Гендерний аспект професійного самовизначення та формування кар'єрної мотивації. Роль батьків і соціального оточення у виборі професії. Готовність до самостійного прийняття рішень.

Тема 2.2. Усвідомлений професійний вибір в умовах різноманіття професій

Формування навичок самоаналізу та усвідомлення взаємозв'язку між особистими бажаннями, здібностями та вимогами ринку праці. Розвиток фінансової грамотності та формування реалістичного уявлення про працевлаштування, ринок праці та економічні чинники. Формування усвідомленого ставлення до вибору професійного шляху, знання прав та можливостей у сфері працевлаштування.

МОДУЛЬ 3. Форми, методи та технології кар'єрного консультування

Тема 3.1. Форми кар'єрного консультування здобувачів базової середньої освіти

Характеристика форм кар'єрного консультування: за кількістю учасників – індивідуальна, групова (2–5 здобувачів освіти, об'єднані спільним інтересом, здібностями, нахилами тощо), колективна (здобувачі освіти одного класу, однієї паралелі, здобувачі освіти, що обрали один профіль тощо); за тривалістю – разові, короткотривалі (2–3 консультації), довготривалі (понад 3

консультації), систематичні (проводяться за встановленим графіком постійно), оперативні (швидко скоординовані у зв'язку з несподіваними проблемами та труднощами); за змістом – довідково-інформаційна (надання систематизованої інформації про професії, ознайомлення зі змістом, вимогами, шляхами отримання обраної професії, можливостями працевлаштування та кар'єрного зростання), діагностична (виявлення інтересів, нахилів, здібностей, рис характеру та знань про вимоги професії, вибір профілю), формувальна (формування, коригування плану вибору професії та кар'єри, узгодження вибору професії з інтересами, нахилами, здібностями, рисами характеру та кар'єрними намірами) за профілем консультанта – медична (проводить лікар-профконсультант для виявлення відповідності стану здоров'я вимогам професії), педагогічна (проводить педагог для створення єдиного сценарію подальшого навчання для досягнення кар'єрного ідеалу), економіко-професіологічна (може проводити спеціаліст центру зайнятості або педагог для ознайомлення учнів з потребою регіону у фахівцях, вимогами вступу в заклади освіти для отримання професії), психологічна (проводить психолог або педагог для визначення психічних якостей, придатності або непридатності до обраної професії, знайомства із психограмами професій, здатності до виконання тощо); за способом організації – очна, дистанційна, змішана.

Тема 3.2. Методи та прийоми кар'єрного консультування

Методи та прийоми кар'єрного консультування: інформаційно-довідкові (знайомство з професіограмами, довідковою літературою, професійна реклама та агітація тощо), освітні (екскурсії на виробництва або установи, зустрічі з фахівцями різноманітних професій, пізнавальні та освітні лекції, профорієнтаційні уроки, навчальні фільми, масмедіа, ярмарки професій та їх модифікації, воркшопи, проєктна діяльність, елементи STEAM-освіти), психодіагностичні (аналіз портфоліо, бесіди-інтерв'ю закритого та відкритого типів, опитувальники професійної мотивації та здібностей, тести, спостереження, збирання опосередкованої інформації тощо), мотиваційнопідтримувальні (групи спілкування (спільноти) за обраним профілем, активне слухання, позитивні (успішні) приклади самовизначення, коучингові та наставницькі підходи тощо), практично-ділові (професійні проби в спеціально організованому освітньому просторі; тренінги та моделювання ситуацій, ділові ігри, розвиток soft skills, таймменеджмент, завдання для розвитку фінансової грамотності та підприємництва, мозкові штурми, побудова плану дій, складання індивідуальної траєкторії кар'єрного розвитку та життєвої перспективи, розробка схем альтернативного вибору з наявних варіантів вибору професії, закладу освіти або спеціальності в конкретному закладі освіти тощо).

Тема 3.3. Технології кар'єрного консультування на різних етапах підготовки здобувачів базової середньої освіти

Кар'єрне консультування на рівні базової середньої освіти (5–9 класи): орієнтація на розвиток пізнавального інтересу до світу професій, формування навичок самопізнання (інтереси, здібності, цінності), ознайомлення із широким спектром професійних сфер, початкове розуміння ринку праці та ролі освіти в кар'єрному зростанні. Підготовка до свідомого вибору фахового профіля. Технології кар'єрного коучингу, менторства, індивідуальних консультацій з аналізом портфоліо досягнень, симуляції співбесід, стажування, участь у профільних конкурсах та проєктах. Технологія застосування цифрових інструментів і ресурсів для кар'єрного консультування та професійної орієнтації: платформа профорієнтації та розвитку кар'єри Державної служби зайнятості (тести, описи професій, відеоекскурсії, база закладів освіти); портал «Моя професія»; державний ресурс «Дія. Освіта» (курси та освітні сертифікати), Національна онлайн-платформа Career Hub (проєкти для молоді, менторські програми, конкурси). Інтерактивні інструменти Prometheus та EdEra з курсами навичок ХХІ століття.

Тема 3.4. Створення дієвої системи профорієнтації в ЗЗСО з урахуванням особливостей територіальної громади

Співпраця ЗЗСО з місцевим бізнесом, підприємцями та роботодавцями як основа практичної реалізації профорієнтаційних ініціатив. Взаємодія ЗЗСО різних рівнів і типів у межах територіальної громади для забезпечення системності профорієнтаційної діяльності. Залученість та активізація здобувачів освіти, педагогів, роботодавців і представників місцевої влади у системі профорієнтації.

Тема 3.5. Сучасні ролі вчителя як кар'єрного радника

Роль кар'єрного радництва як складової професійної орієнтації здобувачів освіти в ЗЗСО. Взаємозв'язок кар'єрного консультування з принципами Нової української школи та формуванням індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти. Етичні засади та професійний інструментарій у діяльності кар'єрного радника. Навчання навзаєм, обмін досвідом, зворотний зв'язок.

Коучинг як інструмент формування відповідальності та проактивності здобувачів освіти у професійному самовизначенні. Навички активного слухання та постановки відкритих запитань, що сприяють рефлексії та створенню підтримуючого освітнього середовища. Використання коучингових інструментів у роботі з обмежувальними переконаннями, фасилітації групових дискусій та реалізації командних проєктів.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Практичне завдання (після опрацювання всіх модулів).

Тема. Розроблення індивідуальної освітньо-кар'єрної траєкторії здобувачів освіти в умовах партнерської взаємодії ЗЗСО.

Мета: сформулювати здатність здійснювати аналіз інтересів, здібностей і ціннісних орієнтацій здобувачів освіти, визначати потенційні профілі навчання, створювати персоналізований кар'єрний план, а також планувати партнерську взаємодію закладу освіти з батьками, психологами, представниками громади та роботодавцями з метою підтримки професійного самовизначення здобувачів освіти.

Завдання:

1. Ознайомтеся з описом навчально-життєвої ситуації (кейс): «Здобувач освіти 9 класу проявляє стійкий інтерес до сфери інформаційних технологій і дизайну, має високий рівень навчальних досягнень з точних дисциплін, однак ще не зробив остаточного вибору щодо майбутньої спеціалізації. Він активно відвідує гуртки з робототехніки та графічного дизайну. Батьки рекомендують розглянути економічний напрям навчання».

2. Запропонуйте 2–3 діагностичні методики для виявлення інтересів, здібностей і цінностей здобувача освіти з метою аналізу його сильних сторін та професійних нахилів.

3. Визначте 2–3 можливі профільні напрями навчання та обґрунтуйте їх доцільність, враховуючи особисті інтереси здобувача освіти, перспективність професій і актуальні потреби ринку праці.

4. Систематизуйте отримані дані та надайте алгоритм укладання освітньо-кар'єрної траєкторії здобувача освіти.

Формат виконання: документ MS Word або PDF (обсяг 0,5–1 сторінка).

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

Модуль 2. Особливості кар'єрного консультування здобувачів базової середньої освіти.

1. Які способи та інструменти кар'єрного консультування доцільно застосовувати на різних стадіях професійного самовизначення здобувачів освіти і з яких причин?

2. У чому полягають сильні сторони та недоліки психодіагностичних методик у порівнянні з практико-орієнтованими формами кар'єрного консультування?

3. Які чинники та показники повинен враховувати педагог або кар'єрний консультант, добираючи методи роботи для окремого здобувача освіти чи групи загалом?

4. Чи впливає, на вашу думку, поєднання різних методів і прийомів на результативність кар'єрного консультування? Поясніть свою позицію.

5. Які методи та підходи кар'єрного консультування ви вважаєте найбільш ефективними? Аргументуйте відповідь.

Модуль 3. Форми, методи та технології кар'єрного консультування

1. Яку форму кар'єрного консультування (індивідуальну, групову або масову) доцільно обрати для здобувача освіти, який не визначився з навчальним профілем, і чому?

2. У яких ситуаціях в освітній практиці варто застосовувати оперативне кар'єрне консультування? Наведіть приклад із практики або змодельовану ситуацію.

3. Як можна спланувати та провести коротку серію консультацій (2–3 зустрічі) для групи здобувачів освіти, зацікавлених у сфері ІТ? Визначте основний зміст кожної зустрічі.

4. Які діагностичні методи доцільно використати для виявлення інтересів і здібностей здобувачів освіти 9 класу?

5. Яким чином поєднати інформаційно-довідкову та формувальну консультації у роботі із здобувачами освіти, які мають суперечливі професійні наміри?

6. Наведіть приклад організації системного кар'єрного консультування протягом навчального року для учнів базової середньої школи.

7. Як вибудувати дистанційне кар'єрне консультування так, щоб його ефективність не поступалася очному формату? Які цифрові інструменти доцільно використати?

8. У яких випадках педагог має залучати до процесу кар'єрного консультування психолога, лікаря або фахівця служби зайнятості? Як організувати міждисциплінарну взаємодію?

9. Як адаптувати зміст кар'єрної консультації для здобувача освіти з високим рівнем здібностей, але низькою навчальною мотивацією?

10. Які показники та критерії можна застосувати для оцінювання результативності проведеного кар'єрного консультування?

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 19.12.2025).
2. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.02.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 19.12.2025).
3. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2026 № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 19.12.2025).

Основна література

1. Заєць І.В. Сучасна профорієнтаційна діагностика: практ. посіб. Київ: ІООД імені Івана Зязюна НАПН України, 2025. 278 с.
2. Заєць І. В., Шевенко А. М. Науково-практичне забезпечення профдіагностичної і профконсультативної діяльності : методичні рекомендації. Київ : Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, 2022. 124 с. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733129/> (дата звернення: 19.12.2025).
3. Заєць І. В. Штучний інтелект та майбутнє професій. Профорієнтація: стан і перспективи розвитку: збірник матеріалів XV ювілейних Всеукраїнських психолого-педагогічних читань, присвячених пам'яті доктора педагогічних наук, професора Федоришина Бориса Олексійовича. Київ: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, 2025. С. 46–50. URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/566>.
4. Професійна орієнтація: підручник [для студентів] / Єгорова Є. В., Ігнатович О. М., Кобченко В. В., Литвинова Н. І., Марченко І. Б., Мерзлякова О.Л., Синявський В. В., Татаурова-Осика Г. П., Шевенко А. М.; [за ред. О. М. Ігнатович]. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. — С.157-159. URL: <https://surl.li/uaeleb> (дата звернення: 19.12.2025).
5. Сучасні підходи до професійної орієнтації у Новій українській школі. URL: <file:///C:/Users/User/Downloads/1056.pdf>

Додаткова література

1. Глубоченко К. Впровадження інституту кар'єрних радників у школах: підходи до оцінювання ефективності. Академічні візії. 2024. Вип. 36. С. 1–10. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1428/1306> (дата звернення: 19.12.2025).
2. Психологія професійної діагностики та професійного консультування: практичний посібник / Ігнатович О. М., Татаурова-Осика Г. П., Шевенко А. М.;

за ред. О. М. Ігнатович. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 225 с. URL: <https://surl.li/grnssj> (дата звернення: 19.12.2025).

3. Шевенко А. М. Активізація супроводу молоді у виборі професії: сучасні інновації. Майбутнє психології в умовах сучасної України: зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. НУБіП України, м. Київ, Україна, 2024. Київ, 2024. С. 143–146.

4. Шевенко А. М. Комплексна програма створення профорієнтаційного простору професійного самовизначення старшокласників як чинника особистісного зростання. Освіта та розвиток обдарованої особистості. 2021. № 3. С. 52–60. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Otros_2021_3_12 (дата звернення: 19.12.2025).

5. Шевенко А. М. Професійне самовизначення старшокласників як чинник особистісного зростання: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук: 19.00.07. Київ, 2021. 22 с. URL: <https://surl.li/iwiqyx> (дата звернення: 19.12.2025).

6. Як молодь обирає професію : опитування [Електронний ресурс] / U-Report Україна. URL: <https://ukraine.ureport.in/story/2136>

7. European Competence Standards for the Academic Training of Career Professionals [Електронний ресурс] / Network for Innovation in Career Guidance and Counselling in Europe (NICE). – Italy : FISPPA, 2015. – 129 p. URL: <https://www.larios.fisppa.unipd.it/it-it/wp-content/uploads/2015/11/NICE-Competence-Standard.pdf>

8. European Skills/Competences, Qualifications and Occupations (ESCO) [Електронний ресурс] / European Commission. URL: <https://esco.ec.europa.eu/en>

9. Investing in Career Guidance : Joint Position Paper [Електронний ресурс] / UNESCO, Organisation for Economic Co-operation and Development, International Labour Organization, European Training Foundation, European Centre for the Development of Vocational Training, European Commission. – Revised edition 2021. URL: <https://www.iccdpp.org/investing-in-career-guidance-2021>

10. World Economic Forum. The Future of Jobs Report 2025 [Електронний ресурс]. – Geneva : World Economic Forum, 2025. URL: <https://www.weforum.org/publications/the-future-of-jobs-report-2025>